

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

ג' שבט תשפ"א • גליון 141 • פרשת וארא

זמני שבת קודש

רבו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
18:02	17:38	16:37	תל אביב
18:07	17:42	16:36	ירושלים
17:59	17:35	16:34	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

גילגולי נשמות

מדוע תינוק נפטר? למה יש אנשים שסובלים בעולם הזה?

הכרת הטוב

פרשת השבוע הנוכחי עוסקת בתיאור שבע ממכות מצרים, אותן מכות אימתניות שהנחית הבורא יתברך על פרעה ועמו, כדי שישחררו את בני ישראל. מיד בתחילת סיפור המכות, מסתרת לה פנינה נאה שכדאי לשים אליה לב, ערך ייחודי מעניין שנלקח בחשבון בתוך סערת המכות המתרחשת.

בורא עולם מורה להכות את היאור, כדי להופכו לדם. אף שמשא רבינו הוא מנהיג ישראל ומחולל המופתים במצרים, את המשימה להכות את היאור מטיל ה' על אהרן דווקא. משה לא יכול להכות את היאור, כי כשהיה תינוק זעיר הוחבא על שפת היאור, ולא ראוי שיכה את המקום שעמד לו למחסה ולהצלה. זאת, אף שהיאור הוא לא אדם, אין לו לב, הוא נטול רגשות, הוא לא חש את מה שעושים לו. בכל זאת, כיוון שמשא רבינו הסתתר בו ונעזר בו - אינו יכול להכותו, אינו יכול 'להכאיב' לו.

לא, היאור לא יצעק 'אי'. הוא לא מרגיש את כאב המכה, כשם שלא חש חסר כשמשא הסתתר בו. אך רק בגלל שהיאור שימש לו מחסה - די בזה כדי למנוע ממשה להכות את היאור, לשם מטרה טובה עליה ציווה ה'. משה מבין שלא יתכן שיניף יד על היאור - אותו יאור שגמל עמו טוב, כי הוא חייב ב'הכרת הטוב' ליאור, בהוקרה למים שבתוכו.

עובדה זו חושפת בפנינו את המחוייבות העמוקה והערך הנעלה של 'הכרת הטוב', שהיא ביטוי רגשי עמוק, שהופך לכלי מעשי. 'הכרת הטוב', היא החובה להוקיר טובה, להודות, לחוש מחוייבות עמוקה בעומק הלב להשיב טובה למי שגמל עמנו טובה, ולהשיב טובה במעשים. הכרת הטוב נובעת מחשיבה שלא חייבים לנו כלום, ואם מישהו גמל עימנו טובה - אנו מחוייבים להשיב לו כגמולו הטוב, ולמצוא דרך והזדמנות להודות לו מעומק הלב, במילים, בהכרה, ובמעשים של ממש.

מגיהנום, אי אפשר לתאר גודל הצער והייסורים של זה, כי הנשמה קדושה והגוף טמא, והיא מתייסרת שם מאד. מסופר על הבעש"ט הקדוש שיצא עם תלמידיו לאחו, וראו שם בביצה צפרדע, אמר להם הבעש"ט, רואים אתם הצפרדע הזו? **כבר ארבע מאות שנה שהיא נמצאת כאן, כיון שזלזל בחייו בנטיילת ידיים** לכן נגזר עליו לבוא בגלגול בצפרדע הנמצאת במים. ועשה לו הבעש"ט תיקון. וכף הקלע עולה על כולנה, פחד פחדים עד שקשה לדבר על זה. יש אדם שמתגלגל באבן, יתכן שלושים שנה מאה שנה או אפילו שמונה מאות שנה, ולאחר שתיקן מעט עולה לצומח, ומצומח לחי, ומחי לאדם.

לפעמים עולה אדם שתי דרגות בבת אחת, כגון, אם מגולגל בצומח ויהודי מברך עליו ככוונה, הרי מעלה אותו בבת אחת מצומח לאדם, שתי דרגות בבת אחת. ושימו לב מה שכתוב בספרים הקדושים, מבהיל הרעיון. **מה מתקן את הגלגול בפרי? הבורא!** וכתוב בספר בן איש חי סיפור על אשה אחת שניפתה את הקמח ומצאה שם תמר, ברכה האדמה ואכלה. בלילה התגלה לה נשמה של צדיק ואמר לה תודה רבה שתיקנת אותי, אמנם ברכת האדמה ולא העץ, אך גם האדמה פוטר העץ. ואילו היית מברכת העץ היה יותר טוב, תנוח דעתך שהנחת דעתי. וכתוב בספרים הקדושים, שמגלגלים לאדם שהתפוח הזה יבוא לבן של אותו אדם, אם אוכל ומברך ככוונה הרי מעלה את אביו בשתי דרגות מצומח לאדם, אבל אם חלילה לא מברך הרי מוריד את אביו לדרגת דומם! הגיהנום זה שוקולד לעומת זה!

רבים שואלים, מדוע תינוק מת, נשפכו עליו מים רותחים, נדרס, רח"ל על לא עוול בכפו? מה הוא עשה?! ממזרים, אסורים לבוא בקהל, מה חטאו שהם כה סובלים?! גם כאן מגיע עניין הגלגולים, יש אדם שהיה חי בעולם שישים ושבעים שנה, והיה צדיק גדול וירא שמים גדול, הכל היה בסדר אבל היה עוון אחד שלא כיפר, פסקו עליו בפמליא של מעלה שעליו לטעום טעם מיתה, לכן עליו לרדת ארצה ולחיות מעט ולמות. א"כ אנו רואים תינוק שרח"ל נשרף, נדרס, ושואלים **תינוק קטן מה עשה?** ולא יודעים, הוא אמנם גוף קטן, גוף קטן אבל נשמה גדולה, נשמה של גיל שבעים שמונים. וההורים למה סובלים? לא מביאים את זה לכל הורה, הכל מדוקדק, נותנים ילד כזה רק להורים שמגיע להם צער גדול כזה לקבור את בנם. ומי שנוצר בעה"ז ממזר, בגלגול קודם הביא ממזרים לעולם, לכן ענשו בכך.

שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל זום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

היה בירושלים צדיק גדול, מקובל אלוקי רבי אברהם עדס זצוק"ל, היה בעל רוח הקודש גדול, איש אלוקים ובעל מופת. הוא למד בעבר עם רבי יהודה פתאי זצוק"ל, מי שקורא את ספרו של רבי יהודה רוחות מספרות לא ירדם בלילה, הוא היה מוציא דיבוק מאנשים שואל וחוקר אותו מהיכן בא, מה חטאו ואיך נענש. יום אחד, רבי אברהם ורבי יהודה למדו יחד קבלה, ילד של רבי יהודה פתאי עשה רעש והפריע ללמוד, רבי יהודה הכה אותו קלות ביד, רבי אברהם אמר לו אל תכה אותו הוא מספיק יסובל בחייו. כשיצא הילד אמר רבי אברהם לרבי יהודה, הבן הזה שלך בגלגול קודם היה מלמד בחידה, והיה מטיל מורא בתלמידיו יותר מיד, הכה אותם יותר ממה שצריך, לכן בא לגלגול וענשו שיתייסר בגלגול זה. לבן הזה קראו רבי שאול, והוא סבל ייסורים נוראים, אביו עשה הכל שהסיפור לא יגיע אליו, אולם איכשהו שמע על הסיפור, לא יכל לסבול הייסורים אמר וידוי ומת.

יש אדם שסובל ואינו יודע למה הוא סובל, והסיבה בגלל שבגלגול קודם קלקל, לא תיקן ובא לעולם לסבול. מעשה באדם סובל יושב על כסא גלגלים, בא לפני הצדיק ושואל למה באתי לעולם? אמר לו הצדיק לפני שנים רבות היה יהודי ירא שמים גדול שנפטר, וגזרו עליו לחזור בגלגול בשל עבירה אחת שעשה ולא חזר עליה בתשובה, ביקש אותו צדיק בבי"ד של מעלה **שירידו אותו נכה, כדי שלא יוכל לעשות עבירות**. ואותו אדם זה אתה. היינו דכתיב "אל אמונה ואין עוול".

בספרי המקובלים רואים את עניין הגלגולים בצורה מוחשית, רואים את האמת של הקב"ה. כתוב בכתבי האריז"ל, שבדרונו תשעים אחוז מהאנשים הם גלגולים, **אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף**, יש למעלה היכל הנקרא גוף, ולכן הנשמות היום ברובם הגדול נשמה מגולגלת, מעטים הם נשמות חדשות.

תראו תינוק נולד, בוכה, אם שרים לו הוא נרגע, מהיכן הוא מכיר שיריים? הוא היה באופרה?! הוא לא יודע מה זה שירה. התשובה, שצמוד להיכל הנשמות יש היכל הניגון, התינוק שומע הניגון ונרגע. ידוע שהבעש"ט הק' היה מקשר החזנים שלו לעולם הניגון, היו שומעים אותם ונשפכים בלב לקב"ה. אומר האריז"ל, **אדם שהתגלגל באדם, אינו יודע מה היה בגלגול שעבר, אבל אדם שהתגלגל בנמה וחיה יודע שהיה בן אדם**. וזהו העונש שלו!

צדיקים עפ"י רוב מתגלגלים בדגים. ולמה מתגלגלים? אם היה צדיק אבל דבר אחד חטא ולא עשה תשובה ע"ז, לכן צריכים להתגלגל. יש אדם שמתגלגל בחיה טמאה, ככלב או בחתול, וזה צער גדול מאד לנשמה הרבה יותר

ההקדשה השבועית

הצנים הם אומם לתקיים
אלפי טלמי צארי הפרשה
להצלחתכם אז לע"פ קדושים?
התקשרו עכשיו: 052-04-000-000

לימינו
ידן חיה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייזה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ססיר בת עליזה
לידך בת עליזה

לחובלתי
אסף בן חיה
רושין בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לעילי נשמות
שלמה בן ג'ון
סיגלית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ירדנה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

למה התעקש ה'חזון איש' לשבת בבאגו'?

ה'סטייפלער' ולימים מראשי ישיבת פוניבז', ואף ה'חזון איש' עצמו קבע עמו חברותא אישית, כל יום בשעת טיול הבוקר וגם בשעת ערב...

הסיפור המפליא הזה, המובא בספר 'אנא עבדא', מספק לנו הצצה על חשיבות הכרת הטוב במשקפיים של גדול בישראל. כי אף שטיול הבוקר עם ה'חזון איש' הוא שעה של קורת רוח שאין כמותה, למרות זאת חש ה'חזון איש' כי הבחור מטיב עמו, ולכן העניק לו את המקום הטוב במשאית, וגם סידר לו חברותות כלבבו, כשהוא עצמו אחד מהם, הכל כדי להשיב לו טובה!

הבה נלמד מהסיפור הזה עד כמה גדולה חובת ה'הכרת הטוב'. אנו מקבלים הרבה עזרה - מבני ביתנו הקרובים העומדים לצידנו לסייענו, מגבאי בית הכנסת שדואג שהמקום יהיה מסודר למעננו, מהחזן בתפילה הנותן קולו עבורנו, מהחברותא המשקיע זמן כדי ללמוד עימנו. נכון, כל אחד מהם עושה את תפקידו נאמנה, אבל הם עוזרים לנו, הם מקילים על חיינו!

וכשאנו זוכים בכל כך הרבה טובות ובכל כך הרבה סיוע, נעמיד לנגד עינינו את דמותו של גאון ישראל ה'חזון איש', מתנדוד בארגו שבירכתי המשאית, רק כדי להשיב טובה לבחור צעיר לימים, שעשה לו טובה קטנטנה וליווה אותו לטיול הבוקר, זכות טובה לבחור לא פחות מל'חזון איש' בעצמו.

כי הכרת הטוב לא תלויה במה שפלוני עשה עבורנו, האם זה היה מתפקידו, האם השתכר מזה, או מה מעמדו האישי. הכרת הטוב היא תחושה פנימית הבורעת בעומק לבנו, עד כמה אנו מעריכים, עד כמה אנו מוקירים. וככל שנכיר טובה ונוקיר תודה - כך נוכיח כי אנו אכן ראויים לקבל טובה, מידו הפתוחה והרחבה של בורא עולם!

להלך עמו בצידי הדרכים! יעלה נא הרב ל'קבינה' ויתפוס מקומו על יד הנהג, ואני אתנדוד לי בבאגו' מאחורי!

הגשם הוסיף לרדת, בעל המשאית המתין בסבלנות, נדהם להיות עד לויכוח המשונה, בין גדול הדור שטוען שהבחור שלצידו יישב בנוחות ליד הנהג כי הוא חב לו הכרת הטוב, בעוד טענת הבחור היא שראוי שגדול הדור יישב ליד הנהג, והבחור הוא שיעלה לבאגו'. אך ה'חזון איש' לא ממהר להיכנע, חובת ה'הכרת הטוב' חשובה מהחיפזון לחסות מהגשם השוטף...

כשראה הבחור כי ה'חזון איש' איתן בדעתו, גייס טיעון חדש ומקורי: 'והלא איך יראה הדבר, אם בשובנו לבני ברק יביטו האנשים ויראו שאני מתרווח לי מלפנים בעוד הרב בבאגו'? כל מי שיראה זאת יבוא לחשוך בי שאינני נוהג ברב בכבוד, ותיגרם פגיעה בשמי הטוב!' - טען בלהט...

ה'חזון איש' האזין לטיעון ההגיוני וטיכס עצה גאונית: 'הבה ניסע, אתה בחזית ואני מאחור. כשנגיע לירכתי בני ברק, נתחלף' - הציע ה'חזון איש', ולבחור לא היתה ברירה אלא להסכים. הגשם הוסיף לרדת, נהג המשאית משרך את דרכו העירה, כשהבחור יושב בנחת במושב שלצד הנהג, וה'חזון איש' בבאגו' שבאחור, מאמץ את אחיזתו שלא ליפול...

כשהגיעו סמוך לבני ברק, עצר נהג המשאית והשניים התחלפו, ה'חזון איש' עבר לשבת מלפנים והבחור נעמד מאחור. אך בכך לא תמה הכרת הטוב של ה'חזון איש'. בהגיעם לביתו, ביקש ה'חזון איש' מנהג המשאית לבקש ממנו ברכה, עצה, משהו שיוכל להשיב לו טובה ולהוקירו על שהביאו לבני ברק בעיצומה של סערה חורפית. הנהג הנהן במבוכה, לא מצא בקשה מיוחדת, אך סבי רבי שמואל צבי קפץ על ההזדמנות...

'אם כבר אפשר לבקש, אבקש שהרב יסדר לי חברותא כלבבלי' - ביקש הנהג, וה'חזון איש' ניאות. עוד באותו היום סידר לו חברותא את הגאון רבי שלמה ברמן זצ"ל - חתנו של

היה זה בשעת בוקר מוקדמת. ערפילי שחר רכים נחו בחלל השקט, בעולם שעוד לא התעורר. רבן של ישראל, ה'חזון איש' זצ"ל, כבר התפלל תפילת שחרית כוותיקין, ויצא להליכת הבוקר הקבועה שלו, בפרדסים שבשולי בני ברק דאז.

בצאתו, ניגש אליו סבי, הגה"ח רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, שהיה אז בחור צעיר שהרבה להסתופף בצילו, וביקש להצטרף לטיול. ה'חזון איש' ניאות, וכך יצאו השניים להליכת בוקר צונן ונעים, כשהם משוחחים בדברי תורה. והנה, לפתע פתאום, החלו רוחות עזות שהביאו בכנפיהן עננים אפורים, השמים התכסו באפור כהה, ומטר עז החל ניתן על הארץ...

ה'חזון איש' ומלווהו עמדו בשולי אחד הפרדסים, סמוך לכביש, חשופים לגשם השוטף ההולך ומתחזק. אין כל קורת גג בקרבת מקום, איך אפשר לרוץ בגשם עד בני ברק?! ואז, כמו אור עולה מן האופק, נראתה משאית ישנה מתקרבת. הנהג הבחין בשני היהודים הזקוקים נואשות ל'טרמפ' שיחלץ אותם מהגשם, והתרגש לגלות כי אחד מהם הוא ה'חזון איש' בעצמו!

כשהגיע אליהם עצר הנהג את המשאית, והזמינם לעלות, תוך שהוא מבהיר שהוא הבעלים של המשאית ורשאי להעלות אנשים לרכב. אז הורה ה'חזון איש' למלווהו, הבחור שמואל צבי, כי יעלה על המשאית וייתשב בכסא שעל יד הנהג, כשה'חזון איש' צועד אחורנית, לעלות אל הבאגו הפרוץ שמאחור...

הבחור נבהל ונרתע. 'לא יתכן!' - קרא מיד, 'הרב יעלה וישב על יד הנהג, ואני אעלה לבאגו' מאחור. רבן של ישראל יסע כמו קרטון סחורה, בעוד אני אשב מלפנים?!' - קרא בזעזוע.

ה'חזון איש' חיך, והשיב תשובה שכדאי שתדהדה באוזניו שוב ושוב: 'הלא הגעת אתי לטיול בוקר, ליוית אותי במסירות. אני חייב לך הכרת הטוב, מבקש לגמול עמך טובה ולהעניק לך את המושב הטוב יותר במשאית - על יד הנהג. אני כבר אסתדר!'

הבחור נבהל ושאל: 'רגע, והלא אני הוא שביקשתי להצטרף לטיול, לעונג ולכבוד הוא לי! הרב הוא שגמל עמי טובה במתן האפשרות

"הנהג הבחין בשני היהודים הזקוקים נואשות ל'טרמפ'... והתרגש לגלות כי אחד מהם הוא ה'חזון איש' בעצמו..."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי נכנסו לאתרנו: Rabenu.com

כונה זמנית שותף ביזנו חרקים? בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

ניתן להקדיש לעזר. לרפואה או להצלחה

ראש השנה לאילנות

מה מיוחד בחודש שבט ובפרט ביום ט"ו בשבט? ומה מסמל לנו ראש השנה לאילנות?

השבוע חל חודש שבט ואף שאין לנו חגים בחודש זה מ"מ חל בו ט"ו בשבט שיום זה הוא ראש השנה לאילנות, ולכן נבאר מה הוא ראש השנה לאילנות.

המשנה במסכת ראש השנה אומרת שיש ארבעה ראשי שנה במשך השנה:

1. אחד בניסן- ראש השנה לסדר החגים בשנה, ולמנין שנות המלכים של מלכי ישראל.

2. אחד באלול- ראש השנה לענין מעשר בהמה, שיש מצוה להפריש אחד מכל עשר בהמות שנולדו לאדם ולהקריב אותה לבית המקדש, ובתאריך א' באלול זה יום ראש השנה למעשר בהמה ובהמות שנולדו אחר א' באלול אינם נחשבות ממנין השנה הקודמת ואי אפשר להפריש מהם על הבהמות שנולדו לפני א' באלול וכן להיפך (יש דעות במשנה שסוברים שב-א' בתשרי זה ראש השנה למעשר בהמה).

3. אחד בתשרי- ראש השנה לכל העולם כולו מי יחיה ומי ימות, פרנסה זיווג וכו' וכן מה יקרה כל השנה כולה.

ועוד ב-א' בתשרי זה ראש השנה לענין שמיטה ויובלות, והיינו שכל שבע שנים יש שמיטה ואסור לעבוד בקרקע ואחר שעברו שבע שמיטות בשנת החמישים היא שנת יובל ואת מנין השמיטות והיובלות אנחנו מתחילים למנות ב-א' בתשרי.

ועוד מ-א' בתשרי מונים את שנות האילן לענין ערלה, והיינו שאסור לאכול פירות של עץ חדש שנטעו אותו למשך שלוש שנים בגלל איסור ערלה.

ועוד מ-א' בתשרי מתחילים שנות המעשר לענין תבואה וירקות, והיינו שהרי בשמיטה יש שבע שנים ובשנים א' ב' ד' ה' של השמיטה מפרישים מעשר שני ובשנים ג' ו' של השמיטה מפרישים מעשר עני ובתאריך א' בתשרי זה ראש השנה למעשר הירקות והתבואה, וירקות שגדלו אחר א' בתשרי אי אפשר להפריש מהם על הירקות שגדלו לפני א' בתשרי וכן להיפך.

4. חמישה עשר בשבט (ט"ו בשבט) - ראש השנה לאילנות לענין מעשר, וכמו שביארנו אצל ירקות כך גם הדין אצל אילנות שפירות שגדלו עד שליש לפני ט"ו בשבט הם לשייכים לשנה אחת ופירות שגדלו מעל שליש בט"ו בשבט הם לשייכים לשנה הבאה ואי אפשר להפריש אחד על השני.

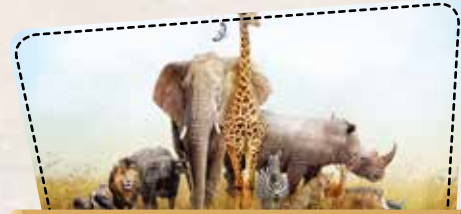
הטעם שבט"ו בשבט קבעו חכמים שהוא ראש השנה לאילנות כיוון שבתקופה זו רוב הגשמים ירדו ורוב פירות הארץ מתחילים לבלבב והוא חג של התעוררות ופריחה של האילנות והצמחים, וזה יום שמתחדש בו כוח האדמה להוציא פירותיה ולהראות את שבחה של ארץ ישראל שנאמר עליה "ארץ חטיה ושעורה וגפן תאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" (דברים פ"א פסוק ה), ויום שאדמת ארץ ישראל מתחדשת להוציא את טוב פירותיה הוא יום של שמחה לעם ישראל שאוהב ונוחל את ארצו.

א. לזכרון של יום ט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילנות נוהגים לאכול את מפירות האילן ובפרט מפירות שבעת המינים ונוהגים גם להדר ולקחת פרי חדש כדי לברך עליו ברכת "שהחיינו", ויש שנוהגים לערוך שולחן עם פירות שבעת המינים ולומדים משנה או זוהר שמדבר בענין הפרי ואחר כך אוכלים אותו.

ב. אכילת הפירות ביום ט"ו בשבט היא מעין שבח לה' יתברך אשר ברא בעולמו אילנות טובות כדי שיוכלו בני אדם ליהנות מהם, ויום זה שמסמן את השגשוג של האדמה, הוא יום חשבון נפש לאדם שיתבונן על מצבו הרוחני ועליו להיות כמו האילנות שהולכים וגדלים כך הוא צריך לדאוג שיהיה במצב תמידי של עלייה ושגשוג ברוחניות וכמו שנאמר "כי האדם עץ השדה" (דברים פרק כ' פסוק יט').

ג. כתוב בספר התודעה בשם ספר בני יששכר "שקבלנו מאבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר ויפה ומהודר שה' יתברך יזמין לו לצורך חג סוכות, כי ביום זה עולה השרף באילנות והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, ולכן מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום זה ראשית יסוד הצמיחה שיזמין לו ה' יתברך את פרי העץ הדר (אתרוג) ותפילתו תעשה פירות".

ד. יום ט"ו בשבט אסור להתענות בו, ואין אומרים תחנון ונפילת אפים בשחרית וגם לא אומרים אחר תפילת שמונה עשרה מזמור "יענך ה' ביום צרה", מזמור "תפילה לדוד" שנמצא אחר ובא לציון, וכן בתפילת מנחה אין אומרים תחנון ונפילת אפים, וכן במנחה שלפני ט"ו בשבט (היינו מנחה של יום י"ד בשבט).

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

גן חיות מושלם

לפניכם רעיון נפלא שמגלה לנו הזוהר הקדוש בנגע לבריאת האדם ולכוחות הטמונים בו.

את הפסוק "ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", מפרש הזוהר הקדוש, שהקב"ה אמר לכל הבריאה, הבה נעשה דבר שתהיה בו שותפות לכולנו. התחברו כולם יחד, וכל אחד ואחד יתרום מחלקו, וגם אני אשתתף עמכם לתת לו חלק משלי.

כך נברא האדם כשהוא הכולל את תכונותיהם של כל הנבראים, העליונים והתחתונים. כל היסודות שבעולם מצויים בו: יסוד האש (התלהבות, גסות רוח, כעס וכו'), יסוד הרוח (אהבה לדברים בטלים), יסוד המים (משיכה לתאוות) ויסוד העפר (עצלות, כבודת וכו'). יש בו גם אכזריות של עורב ועזות של נמרה גבורה של ארי וערמומיות של נחש, גאוה של סוס ושפלות של חמור, וכן הלאה. כל הכוחות החייתיים שבכל הבהמה, חיית השדה ועוף השמים, הכל בכל כל נמצאים בקרבו.

והואיל וכך, הרי האדם הוא 'חיה מסוכנת', בעל חיים שבו כוח הרס אדיר! מדוע עשה זאת האלוקים? מדוע ברא באדם כוחות חייתיים שכאלה? מפני שאת כל הכוחות כולם אפשר לנצל גם לטובה. בעזרתם האדם יכול להרקיץ שחקים, לעקור הרים ולטחנם זה בזה. אמנם נכון שבכוחות אלו הוא יכול גם לרדת לתהומות, לקלקל ולהרוס, אך הכל עניין של בחירה, ועל האדם להשכיל לדעת איך לאזן את הכוחות והדחפים שבקרבו, מתי להשתמש בכל אחת מתכונותיו אלו, ולאיהז צורך, כמאמר החכם מכל אדם: "לכל זמן ועת לכל חפץ".

בעזרת ביאור זה נוכל להבין את עומק דברי יהודה בן תימא במשנה "הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים": לכאורה, הייתכן לדרוש מהאדם שיהיה מה שהוא אינו? איך הוא יכול להיות, למשל, עז כנמרה אם הוא אינו נמר? אלא שמשטבע בריאתו מצויים בו כל הכוחות כולם, והחובה המוטלת עליו היא להשתמש בכוחות אלו לעבודת הבורא ברוך הוא.

מסיבה זו יכלו חכמינו ז"ל להמליץ לנו גם: "לעולם ישים עצמו אדם לדברי תורה כשור לעול וכחמור למשאו", שהרי תכונות לו טמונות בקרב כולנו, ועלינו רק להתחבר אליהן ולהשתמש בהן באופן המתאים כדי לזכות בקניין התורה.

בעזרת דברים בהירים אלו מתיישבת גם תמיהה גדולה העשויה להתעורר בלב למקרא ברכותיהם של שבטי יה: היאך לא נעלבו השבטים הקדושים מדברי יעקב אביהם, שהעניק להם תארים של בעלי חיים?! מילא יהודה, שכונה 'אריה' ("גור אריה יהודה"), שכן האריה נחשב חיה מכובדת-מלך החיות, אבל מה לגבי 'חמור'?! (יששכר חמור גרם) "נחש?! (יהי דן נחש עלי דרך)", 'אילה'?! (נפתלי אילה שלוחה), 'זאב'?! (בנימין זאב יטרף), או 'שור וראם', שבברכת משה רבנו לשבט יוסף ("בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו")?! אילו אנחנו היינו אומרים על משהו שהוא חמור, נחש או שור בעל קרניים, הוא היה נעלב קשות! אלא, כפי שהסברנו, תכונותיהם של בעלי החיים מצויות בנו מטבענו, ותפקידנו בחיים לנצל אותן לעבודתו יתברך שמו, כשם שניצלנוהו שבטי יה, ואף נתברכו על כך.

מכל האמור עד כה נוכל להבין שתפקידנו לחנך את עצמנו ואת הילדים להיות 'עגלונים' טובים, השולטים ביד רמה ב'סוסים' וב'בהמות' שבקרבו. לעמוד על המשמר ולהיזהר שלא לאפשר ליצרים למשוך אותנו אל תהום החומה.

ואולם מעבר לכל זה טמון רעיון נוסף עמוק ומשמעותי הרבה יותר: עלינו להבין ולהשכיל, לשמוע ללמוד וללמד, שכל אחד ואחד מאתנו נברא עם מינון שונה של תכונות בהמיות ודחפים חייתיים, לא כדי שנגמר את הכוחות הללו ונעלימם, אלא כדי שנשתמש בהם לתועלתנו האישית, שכם הכוחות האלה נועדו לעזור לנו למלא את רצון הבורא, והם הם שבכוחם לסייע לנו למלא את תפקידנו המיוחד בעולם, כי לשם כך הם נוצרו בנו! כשם שיששכר ניצל את תכונת 'חמור גרם' שבו לשאת את עולה של תורה, כך נוכל גם אנו לנצל את הכוחות המיוחדים שנטע בקרבנו בוראנו, כדי לעשות רצונו יתברך שמו ולעבודו בלבב שלם, בדיוק כפי שרצתה ההשגחה.

אי לכך עלינו להבין את ה'חיה' שבקרבונו, לקבל את כוחותינו ודחפיו המיוחדים, להשלים עמם וללמוד להנהיגם, כדי שנוכל להשתמש באינסטינקטים שבנו ובתכונות האופייניות לנו ולנצלם לטובה, להליכה בדרך המתאימה לנו והמיועדת לנו מבריאתנו.

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון

אהבה ומשפט

האשמות, וכל אחד השמיע את דברי זולתו.

הדיינים האזינו לדברים בקשב רב, אולם ביקשו שלא לפסוק את הדין במקום באותו הרגע, בנמקם כי מעולם לא בא בפניהם דין מעין זה, שכל אחד מבעלי הדין טוען לטובת השני.

מספר ימים לאחר מיכן ראו בערל ואביו מעיל חדש מונח תלוי על דלת ביתם, ופתק מצורף אליו, 'אנו הדיינים ראו ראינו את אהבתכם המרובה מתוך דבריכם, ועל כן החלטנו שבמקום לדון אתכם, כדאי שנקנה לכם מעיל נוסף.'

יסוד לבית ולכל אדם: זכרו יש שני צדדים לכל מטבע, אם נציג דווקא את הטענות נגד זולתנו, הדברים ברוב המקרים לא ישמעו טוב לאוזן וודאי שלא יתקבלו על ליבו, אך לעומת זאת אם נספר את אותו הסיפור, דהיינו את הצד השני של אותו המטבע, ונכנס במודע לנעליו של בן הזוג, חיינו יהיו הרבה יותר נעימים ומתוקים.

הרב יוחאי אוהיון מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

'בערל' בן למשפחה עניה, אשר פת במלח מאכלה, ואף הקור העז ששורר במדינה לא פסח על ביתם. ערב אחד בנוסף לכל צרותיהם פרץ ויכוח עז, בין 'בערל' הבן לבין האב יוסף.

וכך היו טענותיהם: הבן טען 'אבי היקר, מעיל אחד לנו ואנוכי יוצא לעבודה מדי יום בכדי להביא פרנסה אל ביתנו, ואילו אתה יושב בבית, אנא הרשה לי ואקח את המעיל, למען אוכל לסבול את הצינה שבחוץ'. אולם האב יוסף טען לעומתו 'בני יקירי, צודק הנך כי בחוץ שוכנת הקרה, אך ודאי ידוע לך כי אינני צעיר כימי קדם, והזקנה נתנה בי את אותותיה, ומבלעדי המעיל איני יודע אם אשרוד את החורף הזה.'

האב ובנו- בערל ויוסף, אנשים יראי שמיים, ועל כן שמו פניהם לאלתר אל רבם הגדול. וזה האחרון כששמע טיעוניהם בקשב רב, יעץ להם לפנות לבית הדין שבעיירה, אולם ביקש 'במטותא ממכם, כשתעמדו בפני הדיינים, אנא החליפו את טענותיכם, הבן יאמר את טרוניית האב, וכן להיפך האב יביע את תלונת הבן.

וכך היה, כשעמדו האב ובנו בפני בית הדין, החליפו ביניהם את

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרשת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א לאחר לימוד כל ספר האידרא רבה וזוטא בקברו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א לאחר קריאת כל התהילים בליל שבת

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בקמיע של כל הזוהר הקדוש

בוא והצטרף לאלפי המפיצים בכל שבוע את העלון המפואר

"אור הפרשה"

ושמח את מתפללי בית הכנסת שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212